

แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม

Guidelines for Sustainable Tourism Development of Nakhonpathom Province

เม กองแก้ว

May Kongkaew

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Master's degree student, Master of Public Administration Program

College of Management Innovation Rajamangala University of Technology Rattanakosin

E-mail: Kongkaew_may@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม (2) เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม (3) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมมีความคาดหวังในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐมในระดับสูง (2) สภาพการณ์ของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม (ก) ลักษณะเด่น ด้านสภาพแวดล้อม ลักษณะภูมิประเทศ ศาสนา ประวัติศาสตร์ และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (ข) ลักษณะด้อย ด้านลักษณะภูมิประเทศ ภัยธรรมชาติ และเส้นทางคมนาคม (ค) โอกาสในการพัฒนา เรื่อง การเพิ่มองค์ความรู้ให้แก่คนในชุมชน การบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีคุณค่า และการปรับตัวให้เข้ากับลักษณะภูมิประเทศ (ง) อุปสรรคในการพัฒนา ด้านงบประมาณและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (3) แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ได้แก่ (ก) ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน พัฒนาด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ (ข) ด้านสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน สืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และธำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของคนในชุมชน (ค) ด้านเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น การนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของทรัพยากร (ง) ด้านสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมสวยงาม มีการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (จ) แนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและวางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว และภาครัฐพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาตามความเหมาะสม ภาคเอกชนสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน; การพัฒนาอย่างยั่งยืน; การจัดการการท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this research were (1) to evaluate tourists's expectations toward sustainable tourism of Nakhonpathom Province (2) to analyse the situation of sustainable tourism management of Nakhonpathom Province (3) to propose guidelines for sustainable tourism development of Nakhonpathom Province. The researcher used an integrative research

approach. Between quantitative and qualitative. Findings revealed that (1) expectations of Thai tourists visiting Nakhonpathom Province towards sustainable tourism development of Nakhonpathom Province overall, there is high expectation in sustainable tourism development of Nakhonpathom Province (2) situation of sustainable tourism management of Nakhonpathom Province (a) feature : environment, topography, religion, history and participation of people in the community (b) recessive : topography, natural disaster and transportation routes (c) opportunities for development : increasing knowledge of people in the community, management of existing resources valuable and adapted to the terrain (d) barriers to development : budget and COVID – 19 (3) guidelines for sustainable tourism development of Nakhonpathom Province (a) sustainable management : development Of utilities (b) society, culture and way of life of the community : inherit and preserve cultural traditions and maintain way of life of the community (c) economy : bringing the resources available in the community to transform them into products. to increase the value of resources (d) environment : improve the landscape of tourist attractions, solid waste management and communities are involved in environmental conservation (e) guidelines for building cooperation between the government, the private sector and the people : the government, the private sector and the people shared their opinions and planned to develop tourism, The government considers budget allocation for tourism development and The private sector supports in various fields

Keyword: Sustainable Tourism; Sustainable Development; Tourism Management

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สำคัญ สามารถนำเงินตราเข้าประเทศได้เป็นจำนวนมาก และมีผลต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างดี แต่ละประเทศจัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้กับประเทศของตนและสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากและได้ใช้กลไกการส่งเสริมหลายรูปแบบ โดยมุ่งหมายที่จะให้มีนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้การท่องเที่ยวกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งการท่องเที่ยวได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในแทบทุกภูมิภาคของโลก จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) เผยว่า การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ส่งผลกระทบร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี 2020 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 74 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงราว 1 พันล้านครั้งทั่วโลกในปี พ.ศ. 2563 เมื่อเทียบกับปีพ.ศ.2562 อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดการเดินทางที่บังคับใช้ในเกือบทุกประเทศทั่วโลก เพื่อควบคุมการระบาดใหญ่และคาดว่า การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวจะนำไปสู่การสูญเสียรายได้ 1.3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 38 ล้านล้านบาท) หรือคิดเป็น 11 เท่าของความสูญเสียที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2552 ทำให้ถูกกำหนดว่าเป็น “ปีที่เลวร้ายที่สุดในประวัติศาสตร์” ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การระบาดใหญ่ครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกลดลงร้อยละ 84 ในตะวันออกกลางและแอฟริกาลดลงร้อยละ 75 ขณะที่ยุโรปลดลงร้อยละ 70 แม้จะฟื้นตัวเล็กน้อยในช่วงฤดูร้อน ส่วนทวีปอเมริกาลดลงร้อยละ 69 (World tourism Organization, 2020)

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะนอกจากนั้นมีการสร้างรายได้โดยมีมูลค่าเป็นอันดับหนึ่งของการค้าบริการรวมของประเทศแล้ว ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย อาทิ โรงแรมและที่พัก ภัตตาคารร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการลงทุนในรูปแบบเงินตราต่างประเทศปีละหลายแสนล้านบาท รวมทั้งสร้างกระแสเงินหมุนเวียนภายในประเทศจากคนไทยเที่ยวไทยนับเป็นแสนล้านบาท เช่นเดียวกัน ซึ่งในปี 2552 ประเทศมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศประมาณ 527,326 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 8.5 ของมูลค่าส่งออกรวมกัน (ร้อยละ 51.1 ของมูลค่าส่งออกภาคบริการ) หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5.8 ของผลิตภัณฑ์มวลประชาชาติ (GDP) ขณะเดียวกัน ธุรกิจการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการจ้างงานกว่า 2 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 6 - 7 ของแรงงานทั้งระบบ รวมทั้งยังช่วยกระจายรายได้และการจ้างงานสู่ชนบท รายได้ดังกล่าวยังมีส่วนสำคัญที่ช่วยชดเชยการขาดดุลในการค้าในช่วงที่มีการส่งออกสินค้าของประเทศไทยมีแนวโน้มชะลอตัวลงตามภาวะเศรษฐกิจโลก ดังนั้น ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประเทศจึงต้องพิจารณาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกและสถานการณ์การท่องเที่ยวไทยภาคกลาง เป็นภูมิภาคตอนกลางของประเทศไทย เป็นดินแดนที่ราบลุ่มซึ่งมากมายด้วยท้องนาและเรือกวาน พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ สมฉายา “อู่ข้าวอู่น้ำของประเทศไทย” มีโบราณสถานมากมาย บ่งบอกถึงการเป็นเมืองเก่าแสนรุ่งเรือง ซึ่งส่งต่อประเพณีวัฒนธรรมงดงามมาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้แล้ว ภาคกลางยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เช่น อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี พระนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรี ศาลพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาครพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 58 กิโลเมตร

เมืองนครปฐมเดิมตั้งอยู่ริมทะเลเป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของไทย เจริญรุ่งเรืองมากในสมัยทวารวดี เพราะเป็นราชธานีที่สำคัญ มีหลักฐานเชื่อว่าพุทธศาสนาและอารยธรรมจากอินเดียเผยแพร่เข้ามาที่นครปฐมเป็นแหล่งแรกนครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของเจริญ มีชนชาติต่าง ๆอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาเกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองเปลี่ยนเส้นทางประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำและสร้างเมืองใหม่ขึ้นมาชื่อ “นครชัยศรี” หรือ “ศิริชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาหลายร้อยปี (<https://nakhonpathom.mots.go.th>) ผู้วิจัยเห็นว่า จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหลากหลาย และมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวกันอย่างล้นหลาม แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ส่งผลให้การท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐมในปัจจุบันซบเซาลง แต่ก็ยังมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมบางส่วน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สามข้อ คือ (1) เพื่อประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม (2) เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม และ (3) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ความหมายการพัฒนาการท่องเที่ยว

สมชาย สนั่นเมือง (2540 อ้างใน ธนดล สุวรรณนิภะ, 2556) กล่าวถึง แนวทางการพัฒนา การท่องเที่ยว ซึ่งมีปัจจัยหลักสำหรับการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนนั้นจะต้องมีกระบวนการและองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. แหล่งท่องเที่ยวต้องมีการพิจารณาทั้งในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน ความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น ความพร้อมในเรื่องการบริหารจัดการ ซึ่งหากในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวไม่พร้อมก็ยังไม่ควรเปิดให้ผู้คนเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวยังคงอยู่ตลอดไป

2. การบริการทางการท่องเที่ยว ในส่วนของการบริการทางการท่องเที่ยวสามารถ พิจารณาได้ 2 ส่วน คือ ส่วนของการกำกับดูแล ได้แก่ ภาครัฐ และส่วนของการดำเนินงาน ได้แก่ ภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินงานของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะประกอบด้วย บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ ธุรกิจที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การขนส่ง สำหรับในส่วนของกำกับการกำกับดูแลภาครัฐจะมีหน้าที่กำกับดูแลตามกฎหมายระเบียบที่ระบุอยู่ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ และการกำกับดูแลในส่วนนี้ยังหมายถึง การประสานงานทำความเข้าใจ และการกำกับให้เติบโตของภาคบริการทางการท่องเที่ยวในทิศทางที่เหมาะสม

3. การตลาด ในส่วนของการตลาดจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการจัดวางสินค้า เพราะการตลาดเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงให้ผู้ซื้อ (นักท่องเที่ยว) มาซื้อสินค้า ดังนั้น ในเชิงของการตลาดจะต้องมีการทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ามีสินค้าทางการท่องเที่ยวคืออะไร และควรเลือกกลุ่มผู้ซื้ออย่างไร

แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2553) กล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ยังรวมไปถึงการจัดบริการอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดย 1) ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชนชนบทธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว 2) ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ชนบทธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว 3) ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน 4) ต้องอยู่ภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ

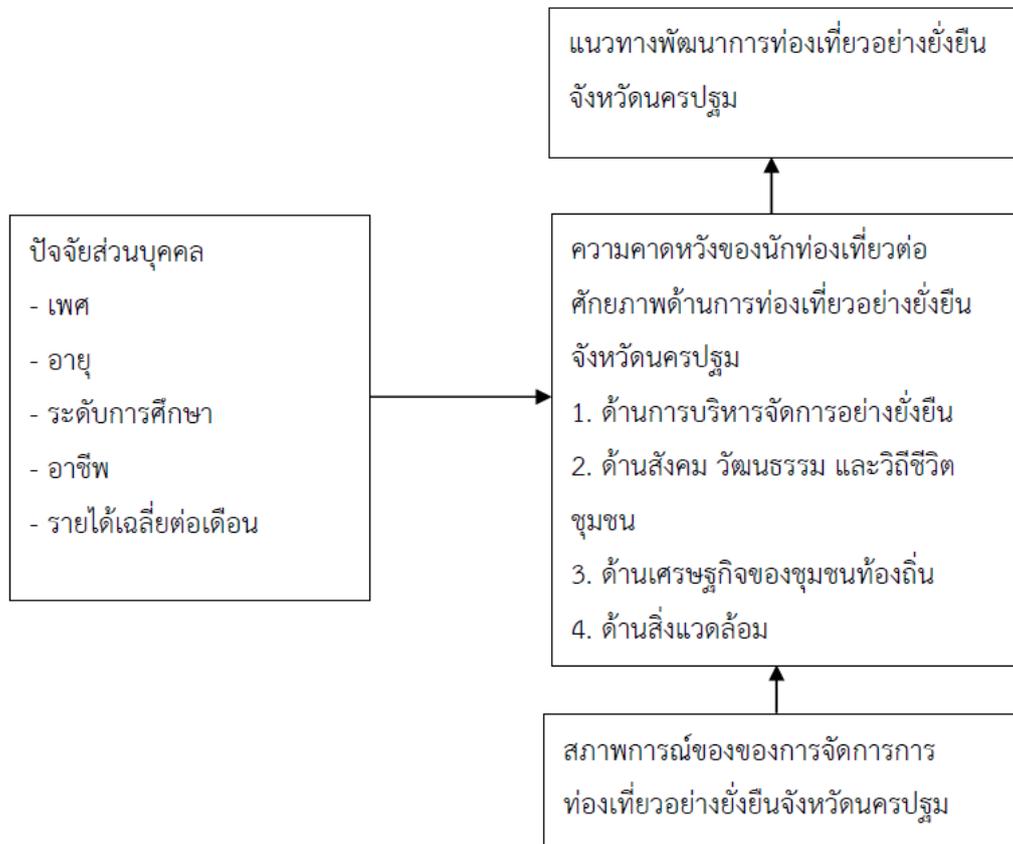
หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

สวอร์บรูค (Swarbrooke, 1998, p. 60 อ้างใน กฤษณ์ โคตรสมบัติ, 2553, น. 22) ได้กล่าวถึงหลักการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ ดังนี้ 1) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไม่ต่อต้านการเจริญเติบโตอันเนื่องมาจากการพัฒนา แต่ต้องเน้นข้อจำกัดของการเจริญเติบโตและการท่องเที่ยวต้องจัดการบริหารภายใต้ข้อจำกัดนี้ 2) ต้องจัดการวางแผนและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ 3) คำนึงถึงผลกระทบยาวมากกว่าระยะสั้น 4) การจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมิได้มุ่งเน้นการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่รวมไปถึงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และการบริการ 5) ให้ความสำคัญกับความต้องการที่ทำให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจ แต่ต้องอยู่ภายใต้ความเสมอภาคและยุติธรรม

อีเบอร์ (Eber, 1993 อ้างใน จันทรจิรา สุขบรรจง 2559) ได้อธิบายถึง หลักการพื้นฐาน (Principles) ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน 10 ประการ ดังนี้ 1) อนุรักษ์โดยใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) 2) ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับการลดของเสีย (Reducing Over-Consumption and Waste) 3) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintain Diversity) 4) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) 5) นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting Local Economy) 6) การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving Local Communities) 7) มีการประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting Stakeholders and The Public) 8) การพัฒนาบุคลากร (Training

- Staff 9) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือในการบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly)
 10) ประเมินผลตรวจสอบและวิจัย (Undertaking Research)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน

เชิงคุณภาพ ท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครปฐม ท่องเที่ยวและกีฬาอำเภอในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ทั้ง 7 อำเภอ และบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 ท่าน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง

เครื่องมือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วยคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่อจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว วิธีการเดินทางมาท่องเที่ยว จำนวนสมาชิกที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว ลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคลที่ร่วมเดินทาง และค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน 2) ด้านเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น 3) ด้านสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน 4) ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 20 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความคาดหวังต่อศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐมว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ผู้ทำวิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง สังกัดหน่วยงาน หน้าที่รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง สถานที่สัมภาษณ์ และวัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 สภาพการณ์ปัจจุบันและเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม 2) การวางแผนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแต่ละด้าน 3) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวม

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม 2) ผู้วิจัยลงพื้นที่และนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม 3) รับผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษาต่อไป

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครปฐม ท่องเที่ยวและกีฬาอำเภอในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ทั้ง 7 อำเภอ และบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณ คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เชิงคุณภาพ เริ่มจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หลังจากนั้นนำผลสรุปข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง และดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์สรุปผลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลอุปนัยหรือตรรกะ (inductive analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่อจังหวัดนครปฐมของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เคยมา 3 ครั้งขึ้นไป มาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว มีสมาชิกร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวน 2 – 3 คน มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นแบบครอบครัว และมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการท่องเที่ยว (เฉลี่ยต่อครั้ง ต่อ 1 คน) จำนวน 1,001 – 1,500 บาท

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมมีความคาดหวังในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐมใน

3.1 ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน พบว่า มีร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ ห้างน้ำเพียงพอนักท่องเที่ยว และมีการคมนาคมหลายเส้นทางอย่างสะดวกและปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับจอดรถเพียงพอ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีศูนย์บริการและให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทิศทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างชัดเจนและทั่วถึง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน พบว่า มีการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นวัฒนธรรมระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.3 ด้านเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น พบว่า มีร้านอาหารที่หลากหลาย รวมถึงอาหารชุมชนพื้นถิ่นสร้างรายได้ให้กับชุมชน อยู่เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประชาชนในชุมชนมีการส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.4 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม ถูกสุขลักษณะ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐมพบว่า

4.1 ลักษณะจุดเด่น/จุดแข็ง ของพื้นที่จังหวัดนครปฐมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ สภาพแวดล้อม ลักษณะภูมิประเทศ ศาสนา ประวัติศาสตร์ และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

4.2 ลักษณะด้อย/จุดอ่อน ของพื้นที่จังหวัดนครปฐมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ ภัยธรรมชาติ และเส้นทางคมนาคม

4.3 โอกาสในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่จังหวัดนครปฐม เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การเพิ่มองค์ความรู้ในแก่คนในชุมชน ให้เห็นถึงประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน และบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์สูงสุด และการปรับตัวให้เข้ากับลักษณะภูมิประเทศ

4.4 ข้อจำกัด/อุปสรรค ในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ งบประมาณในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ และการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม พบว่า

5.1 ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน พัฒนาด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น เส้นทางคมนาคม ที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว ห้างน้ำ ห้องสุขา

5.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน ควรมีการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และธำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของคนในชุมชน

5.3 ด้านเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น มีการวางแผนในการฝึกอบรมคนในชุมชน โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรดังกล่าว

5.4 ด้านสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมสวยงาม มีการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ และดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5.5 แนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ได้มีการให้ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นและวางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกำหนดทิศทางทางการท่องเที่ยว และภาครัฐพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ ในการพัฒนาตามความเหมาะสม ซึ่งส่วนไหนที่ไม่เพียงพอ สามารถขอความอนุเคราะห์จากภาคเอกชนทั้งใน ด้านงบประมาณหรือบุคลากรในการดำเนินการตามกิจกรรมเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็นแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน มีระดับความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ ห้องน้ำเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว และมีการคมนาคมหลายเส้นทางอย่างสะดวกและปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับจอดรถเพียงพอ มีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนข้ออื่นมีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มีการรักษาความปลอดภัย และการดูแลเรื่องสุขภาพในชุมชน เช่น สถานพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ การท่องเที่ยวในชุมชน มีศูนย์บริการและให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว มีป้ายบอกทิศทางไปไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างชัดเจน และทั่วถึง ตามลำดับ ซึ่งขัดแย้งกับ สมหมาย เสถียรธรรมวิทย์ (2554) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในเรื่องมีความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูง

1.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน มีระดับความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง และคนในท้องถิ่นเป็นแบบอย่างดีแก่นักท่องเที่ยวในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีระดับความคาดหวังในระดับสูงสุด ส่วนข้ออื่นมีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ชุมชนมีแนวทางแก้ไขผลกระทบต่อวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่เกิดจากการท่องเที่ยว มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นวัฒนธรรมระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยวตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ พรศิริ บินนาราวี (2555) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความหวังต่อด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น มีระดับความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีร้านอาหารที่หลากหลาย รวมถึงอาหารชุมชนพื้นถิ่นสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน อยู่ในอันดับแรก ซึ่งมีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนร้านค้า และขายของที่ระลึกของชุมชนท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ชุมชนสามารถพัฒนาสินค้าจากท้องถิ่นจำหน่ายเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน ระบบสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้รับการพัฒนา และประชาชนในชุมชนมีการส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ซึ่งขัดแย้งกับ อินทร์ชญาณ์ เอกธนวัฒน์ (2559) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อคุณลักษณะจุดหมายปลายทางของแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา: เมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวจีนมีความคาดหวัง เรื่อง มีร้านอาหาร/ศูนย์อาหารที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า การจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนการปรับ

ภูมิทัศน์บริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม สวยงาม ใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ พรศิริ บินนาราวี (2555) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในอำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความหวังต่อด้านภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว เรื่อง การอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยรวม 3.94 (ระดับมาก)

2. แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลทั้ง 5 แนวทางหลัก ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน พบว่า จังหวัดนครปฐมได้มีการวางแผนโดยกำหนดเป็นแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในเรื่องสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น เส้นทางคมนาคม ที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ห้องสุขา โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย สนั่นเมือง (2540, น.19) กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งมีปัจจัยหลักสำหรับการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนนั้นจะต้องมีกระบวนการและองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ประกอบด้วย การบริการทางการท่องเที่ยว ในส่วนของการบริการทางการท่องเที่ยวสามารถพิจารณาได้ 2 ส่วน คือ ส่วนของการกำกับดูแล ได้แก่ ภาครัฐ และส่วนของการดำเนินงาน ได้แก่ ภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินงานของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะประกอบด้วย บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ ธุรกิจที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การขนส่ง สำหรับในส่วนของกำกับการกำกับดูแลภาครัฐจะมีหน้าที่กำกับดูแลตามกฎหมายระเบียบที่ระบุอยู่ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ และการกำกับดูแลในส่วนนี้ยังหมายถึง การประสานงานทำความเข้าใจ และการกำกับให้เติบโตของภาคบริการทางการท่องเที่ยวในทิศทางที่เหมาะสม

2.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน พบว่า จังหวัดนครปฐมได้มีการวางแผนในเรื่องการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และดำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2553) กล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนยังรวมถึงการจัดการบริการอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดย (1) ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชนชนบทธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว (2) ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ชนบทธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว (3) ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน (4) ต้องอยู่ภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ

2.3 ด้านเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น พบว่า จังหวัดนครปฐมมีการวางแผนในการฝึกอบรมคนในชุมชนโดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ อีเบอร์ (Eber, 1993) ได้อธิบายถึง หลักการพื้นฐาน (Principles) ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอนุรักษ์โดยใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) หมายถึง ต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิม ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างเพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพใช้อย่างประหยัด ต้องคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่าคุณภาพของธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า จังหวัดนครปฐม ได้วางแผนในการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมสวยงาม มีการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ และดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สวอร์บรูค (Swarbrooke, 1998 อ้างใน กฤษณ์ โคตรสมบัติ, 2553) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่ทำให้เศรษฐกิจเจริญงอกงาม แต่จะต้องไม่ทำลาย

ทรัพยากร และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและโครงสร้างทางสังคมของชุมชนในท้องถิ่น

2.5 แนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ผลจากการศึกษา แนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม ได้มีการให้ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นและวางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว และภาครัฐพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาตามความเหมาะสม ซึ่งส่วนไหนที่ไม่เพียงพอสามารถขอความอนุเคราะห์จากภาคเอกชนทั้งในด้านงบประมาณหรือบุคลากรในการดำเนินการตามกิจกรรมเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว สอดคล้องแนวคิดของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสถาบันวิทยาศาสตร์ (2561) และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (Institute of Science and Technology of Thailand (1997) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าคือ “แนวคิดการมีส่วนร่วม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก โดยได้รวมถึงการมีส่วนร่วมกับทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และมีแนวการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครปฐม

1.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ด้านถนน สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านอาหาร เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันนั้น ปัญหาหลักในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็มีเรื่องงบประมาณเป็นส่วนเกี่ยวข้อง หากงบประมาณมีจำกัด การพัฒนาอาจดำเนินไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมา

1.2 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรร่วมกันผลักดันเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยกำหนดนโยบายร่วมกันอย่างชัดเจน ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาวอย่างต่อเนื่อง และควรมีการประชุมติดตามปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พร้อมกันร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคนั้น

2. ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐมในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม

2.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ในลักษณะที่แคบลง เช่น ศึกษาในลักษณะเป็นอำเภอ ลักษณะตำบล เพื่อได้ลักษณะจุดแข็ง จุดอ่อน ที่ล่งลึกและละเอียดมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง
 กฤษณ์ โคตรสมบัติ. (2553). การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในเขตสามพันโบก อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จันทร์จิรา สุขรรจง. (2559). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของหนามแดง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- ศิษณุกร พรภานุวิชัย. (2540). ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธนดล สุวรรณนิภะ. (2556). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา วัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตยา งามยิ่งยง และละเอียด ศิลาน้อย. (2560). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดาเนินสะดวก ในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 11(1).
- พรศิริ บินนาราวิ. (2555). ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวใน อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประวัตินิพนธ์ไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดนครปฐม. (2528). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสมัย, สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครปฐม. (ม.ป.ป.). ฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครปฐม . สืบค้นจาก https://nakhonpathom.mots.go.th/download/article/article_20200626135906.pdf
- Oxford. (2000). Oxford Advanced Learner's Dictionary England. UK: Oxford University Press.
- Parasuraman, Zeithaml, and Berry. (1990). Delivery Quality Service, Balancing Customer Perceptions and Expectations. New York: The Free Press.
- Salforest. (2559). Sustainable Development. Retrieve from <http://www.salforest.com/glossary/sustainable-development>.